

Telenor Pensjonskasse

Årsrapport 2016

Telenor Kokstad Bergen, eies av Telenor Pensjonskasse.

Telenor Elvebredden Kristiansand, eies av Telenor Pensjonskasse.

ÅRSBERETNING FOR 2016

1. Eierforhold, selskapsform og formål

Telenor Pensjonskasse er en pensjonskasse opprettet av Telenor ASA. Pensjonskassen skal yte alders- og uførepensjoner til medlemmene og ektefelle- og barnepensjoner til deres etterlatte. Dette er en ytelsesordning hvor pensjon blir beregnet av lønn inntil 12 ganger folketrygdens grunnbeløp. I tillegg yter pensjonskassen uførepensjon og barnepensjon for ansatte som har lønn høyere enn 12 ganger folketrygdens grunnbeløp

Telenor Pensjonskasse omfatter ansatte i norske selskaper i Telenor-konsernet hvor Telenor eier 50 % eller mer av aksjene. I tillegg omfatter pensjonskassen pensjonister fra selskaper som tidligere var vesentlig eiet av Telenor, men hvor de aktive er overført til innskuddsordning. Pensjonskassen omfatter også fripoliseinnehavere og fripolisepensjonister.

Telenor Pensjonskasses vedtekter er i henhold til Lov om foretakspensjon. Pensjonskassen står under tilsyn av Finanstilsynet.

2. Styret

Telenor Pensjonskasse ledes av et styre på 9 personer, 6 er valgt av Telenor ASA (hvorav ett medlem er uten tilknytning til Telenor) og 3 er valgt av og blant de ansatte i medlemsbedriftene. Styremedlemmene som er ansatt i Telenor-selskaper og valgt av styret for Telenor ASA mottar ikke honorar, mens eksternt styremedlem og ansattrepresentantene mottar ulikt honorar.

Styret har i 2016 bestått av:

Valgt av konsernet:	Morten Karlsen Sørby (styrets leder) Bjørn Magnus Kopperud Anne Marit Straume Knut Giske Kai Lohre Øystein Solberg (eksternt styremedlem)
Valgt av ansatte:	Harald Stavn Jone Martin Eileraas Roger Rønning

Pr 31. desember 2016 besto styret av 8 menn og 1 kvinne.
I løpet av 2016 ble det gjennomført 6 styremøter og i alt ble 53 saker behandlet.

3 av styremedlemmene gikk ut av styret etter årets slutt hvilket betyr at styrets sammensetning er annerledes ved godkjenning av årsberetning og årsregnskap.

3. Medlemsforhold

36 selskaper var registrert som medlemsbedrifter i Telenor Pensjonskasse i 2016,. Telenor Pensjonskasse hadde 1.926 aktive medlemmer og 16.545 fripoliseinnehavere pr. 31. desember 2016.

4. Pensjonistbestand

Pr. 31. desember 2016 mottok 3.885 personer pensjon fra Telenor Pensjonskasse, fordelt på 2.652 alderspensjonister, 750 uførepensjonister, 388 ektefellepensjonister og 95 barnpensjonister.

Av nevnte pensjonsmottakere mottok 1.498 pensjon som følge av fripoliser, hvilket er en økning på 228 pensjonsmottakere i løpet av året.

Resultatet for regnskapsåret 2016 ga en avsetning til regulering av pensjonene med 1,0 %. Reguleringen gjelder for dem som var pensjonister pr 31. desember 2016 eller som mottok etterlattepensjon etter medlem som var pensjonist pr denne dato.

5. Organisasjon, aktuar og revisor

Telenor Pensjonskasse søker likestilling mellom kvinner og menn. Telenor Pensjonskasse hadde ved utgangen av 2016 8 fast ansatte, fordelt på 8 årsverk, hvorav 5 ansatte var kvinner.

Forsikringstekniske beregninger og aktuærtjenester er i 2016 utført av Mercer (Norge) AS.

Revisor har i 2016 vært Ernst & Young AS, mens internrevisjon leveres av BDO AS.

6. Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidsmiljøet i Telenor Pensjonskasse anses som godt. Sykefraværet i Telenor Pensjonskasse var i 2016 på 3,49 % mot 0,87 % året før. Det har i 2016 ikke vært noen personskader eller ulykker. Telenor Pensjonskasse inngår i Telenor-konsernets avtale om inkluderende arbeidsliv.

Styret vurderer pensjonskassens virksomhet til ikke å forurene det ytre miljø.

7. Kapitalforvaltning og risikoforhold

Organisering av kapitalforvaltningen

Telenor Pensjonskasse har avtale med Telenor Kapitalforvaltning AS om forvaltning av pensjonskassens midler. Telenor Kapitalforvaltning AS er et heleid datterselskap av Telenor-konsernet med konsesjon fra Finanstilsynet til å yte investeringstjenester.

Styret har nedsatt et finansutvalg som består av 2 av styremedlemmene og 2 representanter fra Telenor ASA. I tillegg møter adm. direktør og økonomisjef i pensjonskassen samt kapitalforvalter. Styret har også vedtatt mandatet for finansutvalget. Finansutvalget er et kontrollerende og rådgivende organ som følger opp styrets vedtak om kapitalforvaltningen, samt utarbeider og fremlegger eventuelle forslag til nye vedtak for styret.

Markedsutviklingen i 2016

Avkastningen i 2016 var preget av fallende internasjonale renter første halvår, og sterke aksjemarkeder i annet halvår. Året startet med uro i markedene, og var preget av usikkerhet

rundt utviklingen i Kina. De første tre ukene var de globale aksjemarkedene ned 10 prosent. Markedene stabiliserte seg i løpet av året, og vi fikk en sterk avslutning. Rentene fortsatte å falle i første halvår, og på rentebunnen i juli opplevde man at store deler av utestående globale statsobligasjoner ble priset til negativ rente. Mot slutten av året, etter det amerikanske presidentvalget i november, priset markedet inn høyere forventninger til vekst og inflasjon i verdensøkonomien. Rentene steg, den amerikanske dollaren fortsatte å styrke seg og oljeprisen doblet seg fra de laveste nivåene i begynnelsen av året.

Årets avkastning

Samlet verdijustert avkastning inkludert verdivurdering i anleggsobligasjonene var i 2016 på 647 millioner kroner. Dette tilsvarer 4,9 % av gjennomsnittlig forvaltet investeringskapital, inkludert ikke bokførte verdiendringer av anleggsporteføljen. Samme tall for 2015 var 805 millioner kroner, tilsvarende 6,6 %. Verdijustert avkastning for 2016 i henhold til forsikringstekniske beregninger utgjorde 4,6 %.

Bufferkapital

Gjennom resultatdisponeringen for 2016 ble egenkapitalen økt med 97 millioner kroner, mens kursreguleringsfondet ble redusert med 49,7 millioner kroner. Telenor Pensjonskasse hadde ved utgangen av 2016 en ansvarlig kapital på 1.082 millioner kroner. Samlet bufferkapital var 3.456 millioner kroner ved utgangen av 2016 mot 2.844 millioner kroner ved utgangen av 2015.

Investeringsstrategi

Styret har vedtatt retningslinjer og fullmakter for kapitalforvalterne som tar hensyn til den finansielle risikoen pensjonskassens eiendeler er eksponert for, samt de lover og regler myndighetene har satt for pensjonskassens virksomhet. Faktiske plasseringer har i 2016 ligget innenfor de fastsatte rammer.

Risiko

Pensjonskassens finansielle risiko består av markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko.

Pensjonskasser og forsikringsselskap ble pålagt å sette ned grunnlagsrenten fra 4 til 3 % for all fremtidig opptjening fra 1. januar 2004, og ytterligere ned til 2,5 % fra 1. januar 2012. Fra 1. januar 2015 ble beregningsrenten satt ned til 2 %. Den gjennomsnittlig beregnede rentegarantien utgjorde 3,3 % ved utgangen av 2016.

Markedsrisiko

Telenor Pensjonskasses plasseringer vil være påvirket av endringer i de underliggende markedene som man har plasseringer i. Basert på de siste fem årene har Telenor Pensjonskasse oppnådd en årlig gjennomsnittlig verdijustert avkastning, inklusive endringer i markedsverdier på anleggsporteføljen, tilsvarende 8,3 %.

Etter Finanstilsynets oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse et samlet tapspotensiale på 3.343 millioner kroner (3.400 millioner kroner) ved utgangen av 2016 (2015), mens bufferkapitalen var på 2.169 millioner kroner (1.600 millioner kroner). Dette ga et underskudd av bufferkapital på 1.337 millioner kroner (-1.800 millioner kroner) og tilsvarer en bufferkapitalutnyttelse på 162 % i Stresstest I. Telenor ASA har utstedt en garanti på 400 millioner kroner til Telenor Pensjonskasse som ikke er inkludert i bufferkapitalen.

Aksjerisiko

Telenor Pensjonskasse hadde ved utgangen av 2016 plassert 4.903 millioner kroner i aksjer og aksjerelaterte instrumenter, hvorav 2.504 millioner kroner i norske aksjer. Etter Finanstilsynets

oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse en samlet aksjerisiko på 1.862 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Eiendomsrisiko

Telenor Pensjonskasse hadde ved utgangen av 2016 eiendommer med en markedsverdi på 1.000 millioner kroner. Etter Finanstilsynets oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse en samlet eiendomsrisiko på 240 millioner kroner ved utgangen av året.

Renterisiko

Telenor Pensjonskasse hadde ved utgangen av 2016 en samlet portefølje av sertifikater, obligasjoner og obligasjonsfond på 7.790 millioner kroner. Gjennomsnittlig effektiv rente i porteføljen var 2,4 %, mens gjennomsnittlig rentedurasjon var 2,4 år. Målt ved Finanstilsynets oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse en samlet renterisiko på 954 millioner kroner ved utgangen av året.

Valutarisiko

Telenor Pensjonskasses plasseringer i renteinstrumenter i utenlandsk valuta har vært tilnærmet 100 % valutasikret. Strategien med å valutasikre aksjefond i utenlandsk valuta og utenlandske aksjer ble videreført i 2016. Valutasikringen i 2016 lå mellom 25 % og 50 %. Ved utgangen av 2016 var 30 % av valutaeksponeringen sikret gjennom terminkontrakter. Målt ved Finanstilsynets oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse en samlet valutarisiko på 616 millioner kroner ved utgangen av 2016.

Kredittrisiko

Målt ved Finanstilsynets oppsett for beregning av Stresstest I hadde Telenor Pensjonskasse en samlet kredittrisiko på 566 millioner kroner ved utgangen av 2016. Gjennomsnittlig durasjon utgjør 3,7.

Likviditetsrisiko

Telenor Pensjonskasse er fortsatt i en oppbyggingsfase, der innbetaling av premier vil overstige utbetaling av pensjoner i noen år fremover. Pensjonskassen hadde en positiv kontantstrøm fra driften på 518 millioner kroner i 2016, mot 581 millioner kroner i 2015. Plasseringene er i hovedsak likvide i det tilnærmet 90 % av investeringsporteføljen kan realiseres i løpet av få dager.

Når det gjelder markedsrisiko for øvrig, vises til note 29 for ytterligere detaljer.

Forsikringsrisiko

Pensjonskassens forsikringsforpliktelser er eksponert for dødelighetsrisiko, opplevelsesrisiko og for uførhetsrisiko (biometrisk risiko). Dødelighetsrisiko omfatter risiko for høyere utgifter til etterlattpensjoner enn forutsatt i beregningsgrunnlaget. Opplevelsesrisiko består i at de forsikrede lever lengre enn forutsatt i beregningsgrunnlaget, mens uførhetsrisiko betegner risiko for høyere utgifter tilknyttet uførhet enn antatt i beregningsgrunnlaget. For 2016 var risikoresultatet på 5,4 millioner kroner, hvor opplevelsesresultatet og dødelighetsresultatet var svak negativt mens uføreresultatet var positivt.

For å sikre pensjonskassen mot store utbetalinger i forbindelse med uventede katastrofehendelser som medfører at flere medlemmer omkommer eller blir uføre som følge av hendelsen, har Telenor Pensjonskasse sikret seg gjennom en gjenforsikringsavtale (reassuranse) med et større internasjonalt reassuranseselskap.

Administrasjon av fripoliser

Telenor Pensjonskasse er selv ansvarlig for fripoliserettighetene til tidligere medlemmer og foretar selv all saksbehandling av disse. Behandling av fripolisene omfatter også utsendelse av kontoutskrifter til fripoliseinnehaverne.

Gjennomsnittlig garantert rente på fripoliseporteføljen var 3,6 % ved utgangen av 2016.

8. Regnskap

Forfalte premier utgjorde 402 millioner kroner i 2016 mot 474 millioner kroner året før. Det ble utbetalt 249 millioner kroner i løpende pensjoner i 2016 mot 227 millioner kroner i 2015. Det ble i løpet av 2016 utstedt fripoliser ved fratredelse for 242 millioner kroner mot 284 millioner kroner i 2015.

Totale avsetninger til premiereserve i 2016 utgjorde 10.401 millioner kroner. Av dette ble det gjort pliktige avsetninger til premiereserver med 435 millioner kroner og premiefond (rentegaranti) med 0,1 millioner kroner. Styret bekrefter at forutsetningene om fortsatt drift er til stede, jfr. regnskapslovens § 4-5. Det har ikke inntruffet forhold etter balansedagen som er av betydning for bedømmelsen av pensjonskassen.

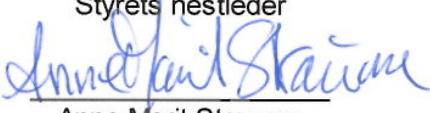
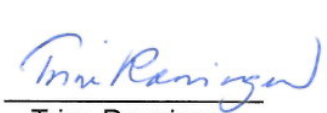
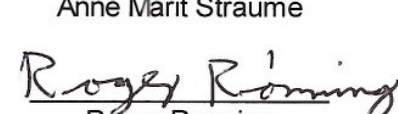
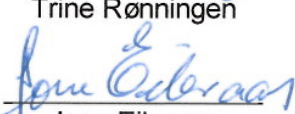
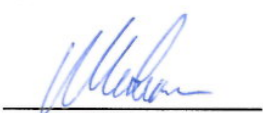
Fordeling av årets resultat

Regnskapet gir et samlet resultat før disponeringer og skatt tilsvarende 432 millioner kroner. 97 millioner kroner tilføres egenkapital, hvorav 3 millioner kroner er andel til risikoutjevningfondet. Resterende resultat fordeles på kontraktene med 335 millioner kroner, herav 275 millioner kroner til reduksjon av rentegarantien i forpliktelsen – hvor 164 millioner kroner er knyttet til fripolisekontrakter.

Styret bekrefter med dette at årsregnskapet gir et rettviseende bilde.

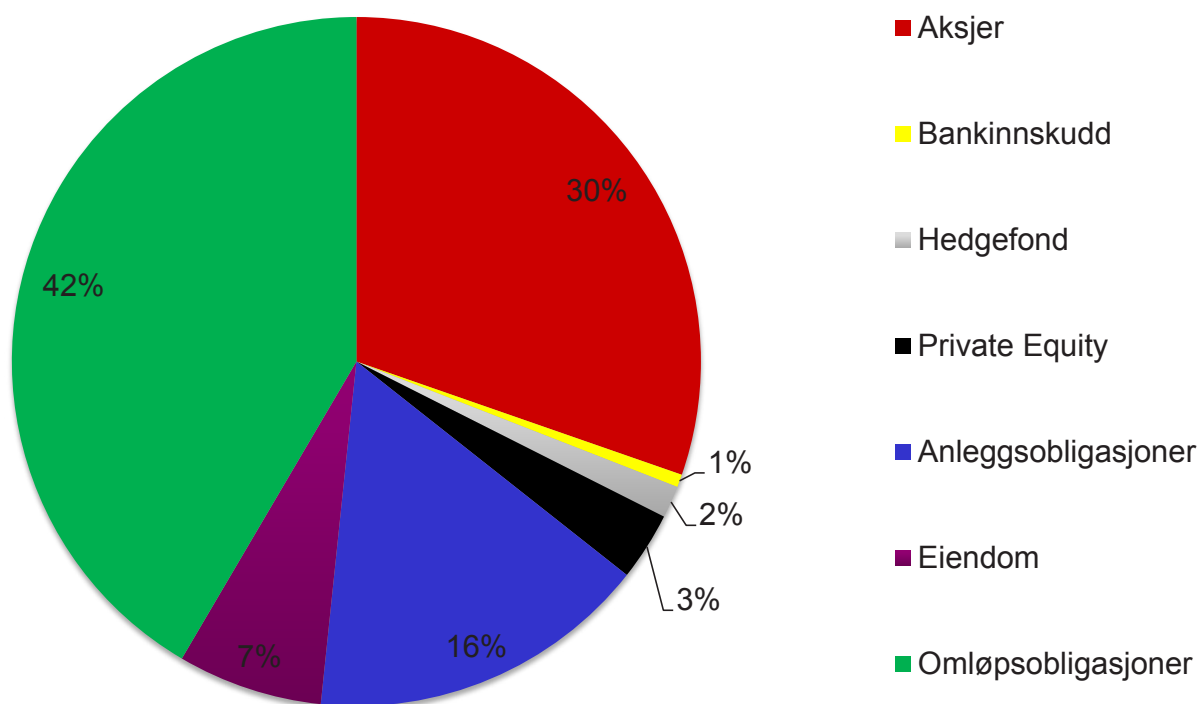
Fornebu, 29. mars 2017

Styret for Telenor Pensjonskasse

 Per Hajem Styrets leder	 Bjørn Magnus Kopperud Styrets nestleder	 Øystein Solberg
 Nils Flaaten	 Anne Marit Straume	 Trine Rønningen
 Harald Stavn	 Roger Rønning	 Jone Eileraas
		 Kjetil Korshavn Adm.Dir.

Aktivaallokering 31.12.2016

TELENOR PENSJONSKASSE

REGNSKAPSPRINSIPPER

Regnskapet er satt opp i overensstemmelse med regnskapsloven og god regnskapsskikk, samt forskrift av 20. desember 2011 nr. 1457 om årsregnskap for pensjonsforetak.

Inntekts- og kostnadsføringsprinsipper

Premieinntekter omfatter årets forfalte premier, premiefritak, overførte premiereserver fra andre forsikringsselskaper/pensjonskasser og avgitt gjenforsikring. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve.

Erstatninger omfatter utbetalte pensjoner, premiefritak og overføring av premiereserve, tilleggsavsetning og kursreserve til andre forsikringsselskaper/pensjonskasser.

Overføring av premiereserve ved flytting av forsikringer føres over resultatregnskapet. Kostnads- /inntektsføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. På samme tidspunkt reduseres/økes premiereserven tilsvarende. Flyttebeløpet inkluderer også kontraktens andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat. Tilflyttede tilleggsavsetninger vises ikke under premieinntekter, men under endringer i forsikringsforpliktelser. Flyttebeløpene klassifiseres som kortsiktig gjeld / tilgodehavende til oppgjør finner sted.

Garantert avkastning på premiefond (3%) samt pliktige avsetninger til premiereserven og tilleggsavsetninger føres under posten endring i forsikringsforpliktelser i resultatregnskapet.

Inndeling av forvaltningskapitalen

Pensjonskassens forvaltningskapital er delt inn i en kollektivportefølje og en selskapsportefølje. Kollektivporteføljen består av eiendeler som motsvarer de forsikringstekniske avsetninger til dekning av kontraktsfastsatte forpliktelser. Selskapsporteføljen består av eiendeler som motsvarer selskapets ansvarlig kapital og eventuell annen gjeld enn forsikringsforpliktelsene. Pensjonskassen har felles forvaltning av de to porteføljene.

Finansielle eiendeler

Finansielle eiendeler innregnes i balansen når pensjonskassen blir part i instrumentets kontraktsmessige betingelser. Alminnelig kjøp og salg av finansielle instrumenter er regnskapsført på transaksjonsdagen. Finansielle eiendeler fraregnes når de kontraktsmessige rettene til kontantstrømmene fra den finansielle eiendelen utløper, eller når foretaket overfører den finansielle eiendelen i en transaksjon hvor all eller tilnærmet all risiko og fortjenestemuligheter knyttet til eierskap av eiendelen overføres. Finansielle eiendeler er enten klassifisert som holdt til forfall, eller basert på frivillig kategorisering til virkelig verdi over resultatet.

Virkelig verdi fastsettes med referanse til henholdsvis kjøpskurs eller salgskurs på balansedagen. Netto urealiserte gevinster avsettes til kursreguleringsfond. Netto urealisert tap kostnadsføres løpende. Måling av investeringer holdt til forfall skjer til amortisert kost i henhold til effektiv rente-metoden.

Aksjer i datterselskaper

Aksjer i datterselskap er innarbeidet etter egenkapitalmetoden. Datterselskapets regnskap er omarbeidet i samsvar med de prinsipper pensjonskassens regnskap er utarbeidet etter. Dette innebærer at den balanseførte verdien på datterselskapet reflekterer virkelig verdi på datterselskapets bygninger på grunnlag av driftsavkastningen i henhold til Finanstilsynets forskrift. Eiendommer er fastsatt til virkelig verdi. Med virkelig verdi menes det eiendommene kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte, frivillige parter.

Finansielle derivater

Pensjonskassen benytter terminforretninger for å redusere valutarisikoen knyttet til finansielle eiendeler i utenlandsk valuta. Finansielle derivater verdsettes, uavhengig av tilknyttede finansielle eiendeler, til markedsverdi i balansen. Finansielle derivater er, basert på frivillig kategorisering, klassifisert til virkelig verdi over resultatet.

Forsikringsmessige forpliktelser

Premiereserven beregnes som kapitalverdien av forventede fremtidige utbetalinger av løpende og oppsatte pensjonsrettigheter på balansedagen. Den gir uttrykk for pensjonskassens regnskapsmessige pensjonsforpliktelse og er basert på lineær opptjening for alle selskapene. Premiereserven er beregnet av pensjonskassens aktuar. Ved beregningen er det anvendt samme grunnlag som for premieberegningen. Premiefondet tilføres grunnlagsrente på 3 %. Premiefondet kan benyttes til å dekke fremtidige premier eller oppregulering av løpende pensjoner. Tilleggsavsetningene kan i henhold til forskrift utgjøre maksimalt 12 % av premiereserven og kan anvendes til dekning av eventuelt renteunderskudd i pensjonskassen. Fond for regulering av pensjoner tilføres pensjonistenes andel av pensjonskassen overskudd. Fond for regulering av pensjoner benyttes til regulering av løpende pensjoner.

Pensjonsforpliktelse, egne ansatte

Pensjonsforpliktelsen er nå beregnet etter forutsetningene i hht. IAS19 i motsetning til tidligere korridormetode for estimatavvik.

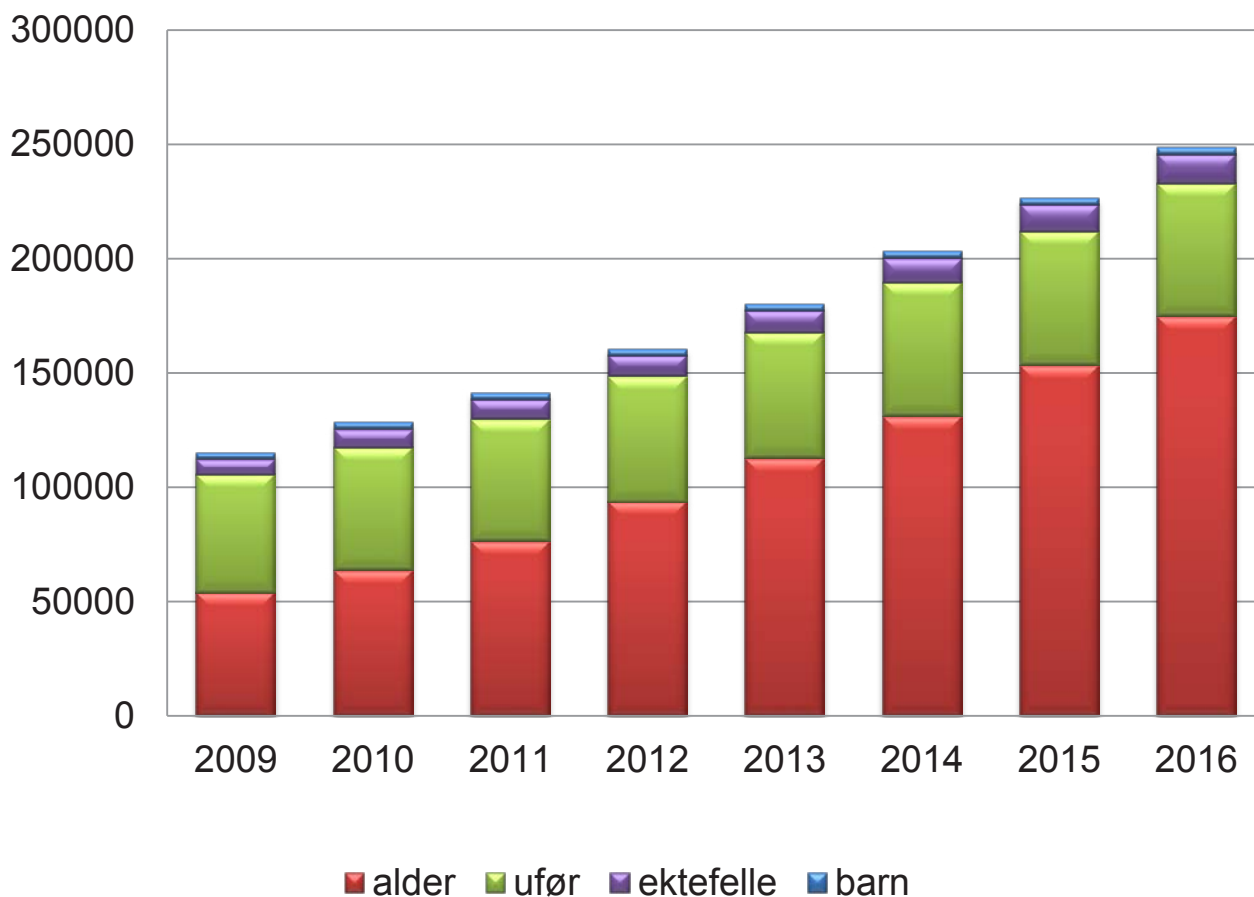
Valuta

Selskapets funksjonelle valuta er norske kroner. Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes ved førstegangsinnregning til norske kroner til gjeldende dagskurs. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til norske kroner etter valutakurs på balansedagen og de relaterte gevinster og tap fra omregning er regnskapsført i resultatregnskapet. Valutarisikoen i utenlandske verdipapirer er delvis eliminert ved sikringsforretninger.

Skatt

Skattekostnaden i regnskapet består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt/skattefordel. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat i konsernselskapene og netto skattepliktig formue i pensjonskassen. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattevirkninger av underskudd og fremførbar godtgjørelse knyttet til mottatt utbytte på norske aksjer. Utsatt skatt og det tilhørende renteelementet resultattføres i takt med endringene i midlertidige forskjeller. Netto utsatt skattefordel oppføres i evt. balansen dersom det er sannsynlig at fordelene kan benyttes.

Pensjonsutbetalinger beløp i tusen kroner

TELENOR PENSJONSKASSE

RESULTATREGNSKAP
1. JANUAR - 31. DESEMBER

TPK		TPK			Konsern		Konsern
Post	2015	2016	Noter	(Tall i 1000 kr)	Noter	2016	2015
TEKNISK REGNSKAP							
1				Premieinntekter			
1.1	473 580	401 490	21	Forfalte premier	21	401 490	473 580
1.2	-360	-304	19	Avgitt gjenforsikring	19	-304	-360
1.3	0	3 592	17	Overf.premiereserve fra andre selskaper	17	3 592	0
	473 220	404 778		Sum premieinntekter for egen regning		404 778	473 220
2				Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.1	105 511	96 501		Inntekter fra investering i datterforetak, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak		0	0
2.2	311 117	345 456		Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler		345 456	311 117
2.3	0	0		Netto driftsinntekt fra eiendom		54 429	60 772
2.4	223 063	-43 524		Verdiendring på investeringer		-1 452	267 803
2.5	203 735	227 538		Realisert gevinst og tap på investeringer		227 538	203 735
	843 427	625 971		Sum inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		625 971	843 427
5				Pensjoner			
5.1	-226 499	-248 741	1	Utbetalte pensjoner	1	-248 741	-226 499
5.3	0	0	17	Overf.premiereserve, tilleggsavset. og kursres.til andre selskaper	17	0	0
	-226 499	-248 741		Sum erstatninger		-248 741	-226 499
6				Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1.1	-480 687	-709 991	3	Til (fra) premiereserve	3	-709 991	-480 687
6.2	-307 733	15 045	3	Endringer i tilleggsavsetninger	3	15 045	-307 733
6.3	-234 434	49 724	6	Endringer i kursreguleringsfond	6	49 724	-234 434
6.4	-186	-98	2	Endringer i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner	2	-98	-186
6.5	0	130	17	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre selskaper	17	130	0
	-1 023 039	-645 190		Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser		-645 190	-1 023 039
8				Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1	0	-59 053		Overskudd på avkastningsresultatet		-59 053	0
8.2	-2 496	-1 547		Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-1 547	-2 496
8.3	0	0		Annen tilordning av overskudd		0	0
	-2 496	-60 600		Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser.		-60 600	-2 496
				Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.1	-8 932	-8 665	4	Forvaltningskostnader	4	-8 665	-8 932
9.2	-13 870	-14 699	4	Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	4	-14 699	-13 870
	-22 802	-23 364		Sum driftskostnader		-23 364	-22 802
10	0	-11 493		Andre forsikringsrelaterte kostnader		-11 493	0
11	41 810	41 361		Resultat av teknisk regnskap		41 361	41 810
IKKE-TEKNISK REGNSKAP							
12				Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.1	9 200	8 780		Inntekter fra investering i datterforetak, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak		0	0
12.2	27 127	31 432		Renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler		31 432	27 127
12.3	0	0		Netto driftsinntekt fra eiendom		4 952	5 299
12.4	19 450	-3 960		Verdiendring på investeringer		-132	23 350
12.5	17 764	20 703		Realisert gevinst og tap på investeringer		20 703	17 764
	73 541	56 956		Sum inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		56 956	73 541
14				Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.1	-779	-788	4	Forvaltningskostnader	4	-788	-779
14.2	0	-1 046	4	Andre kostnader		-1 046	0
	-779	-1 834		Sum kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-1 834	-779
15	72 762	55 122		Resultat av ikke-teknisk regnskap		55 122	72 762
16	114 572	96 483		Resultat før skattekostnad		96 483	114 572
17	0	0	7	Skattekostnad	7	0	0
18	114 572	96 483	16, 19	Resultat før andre resultatkomponenter		96 483	114 572
19	1869	-875		Andre resultatkomponenter		-875	1869
				Estimatavvik pensjoner			
20	116 441	95 608		TOTALRESULTAT		95 608	116 441

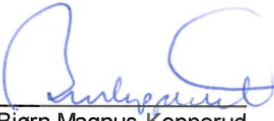
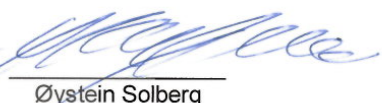
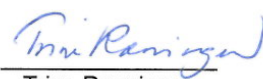
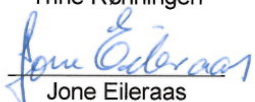
TELENOR PENSJONSKASSE
BALANSE PR. 31. DESEMBER

	TPK	TPK				Konsern	Konsern
Post	2015	2016	Note	(Tall i 1000 kr)	Note	2016	2015
EIEDELER SELSKAPSPORTEFØLJEN							
2				Investeringer			
2.1				Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1				Investeringseiendommer	20	78 279	71 062
2.2.1	71 879	78 541	23	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak			
2.3				Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
2.3.1	178 153	172 416	10	Investeringer som holdes til forfall	10	172 416	178 153
2.4				Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1	371 267	402 996	8	Aksjer og andeler	8	402 996	371 267
2.4.2	394 718	483 311	9	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9	483 311	394 718
2.4.4	0	0		Finansielle derivater		0	0
	765 985	886 306		Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		886 306	765 985
	1 016 016	1 137 264		Sum investeringer		1 137 001	1 015 199
Fordringer							
3				Fordringer knyttet til premieinntekter		12 667	17 049
3.1	17 049	12 667		Andre fordringer		7 030	10 677
3.2	10 677	7 009					
	27 726	19 676		Sum fordringer		19 697	27 726
Andre eiendeler							
4				Bankinnskudd	13	87 726	235 705
4.2	225 072	83 366	13				
	1 268 814	1 240 305		SUM EIEDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		1 244 424	1 278 630
EIEDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN							
6				Investeringer i kollektivporteføljen			
6.1				Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1				Investeringseiendommer	20	874 021	835 338
6.2.1	844 942	876 951	23	Aksjer og andeler i datterforetak, tilknyttede selskaper og felleskontrollerte foretak			
6.3				Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1	2 094 201	1 925 102	10	Investeringer som holdes til forfall	10	1 925 102	2 094 201
6.4				Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1	4 364 281	4 499 627	8	Aksjer og andeler	8	4 499 627	4 364 281
6.4.2	4 639 945	5 396 382	9	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	9	5 396 382	4 639 945
6.4.4	0	0		Finansielle derivater		0	0
	9 004 226	9 896 009		Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		9 896 009	9 004 226
	11 943 369	12 698 062		Sum investeringer i kollektivporteføljen		12 695 132	11 933 765
	11 943 369	12 698 062		SUM EIEDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJENE		12 695 132	11 933 765
	13 212 182	13 938 367		SUM EIEDELER		13 939 556	13 212 395
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE:							
Innskutt egenkapital							
10	302 500	302 500		Garantifond		302 500	302 500
Opptjent egenkapital							
11				Risikoutjevsningsfond		7 152	4 202
11.1	4 202	7 152		Opptjent egenkapital		772 421	679 763
11.2	679 763	772 421					
	683 965	779 573		Sum opptjent egenkapital		779 573	683 965
Forsikringsmessige forpliktelser							
13				Premiereserve og pensjonskapital m.v.	3	10 400 805	9 687 324
13.1	9 687 324	10 400 805	3	Tilleggsavsetninger	3	813 605	829 350
13.2	829 350	813 605	3	Kursreguleringsfond	6	1 560 442	1 610 166
13.3	1 610 166	1 560 442	6	Premiefond	2	35 131	3 752
13.4	3 752	35 131	2	Fond for regulering av pensjoner	2	24 394	1 128
13.5	1 128	24 394	2				
	12 131 720	12 834 377	2	Sum forsikringsmessige forpliktelser	2	12 834 377	12 131 720
Avsetninger for forpliktelser							
15				Pensjonsforpliktelser	5	2 874	2 228
15.1	2 228	2 874	5	Forpliktelser ved skatt		224	224
15.2	224	224		Andre avsetninger for forpliktelser		8 783	8 170
15.3	8 170	8 783					
	10 622	11 881		Sum avsetninger for forpliktelser		11 881	10 622
Forpliktelser							
16				Finansielle derivater	12	5 406	83 084
16.1	83 084	5 406	12				
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter							
17				Andre påløpte kostnader	16	5 819	504
17.2	292	4 630	16				
	13 212 182	13 938 367		SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSE		13 939 556	13 212 395

Styret bekrefter med dette at årsregnskapet gir et rettviseende bilde.

Fornebu, 29. mars 2017

Styret for Telenor Pensjonskasse

 Per Hajem Styrets leder	 Bjørn Magnus Kopperud Styrets nestleder	 Øystein Solberg
 Nils Flaaten	 Anne Marit Straume	 Trine Rønningen
 Harald Stavn	 Røger Rønning	 Jone Eileraas
		 Kjetil Korshavn Adm.Dir.

TELENOR PENSJONSKASSE

KONTANTSTRØMOPPSTILLING 1. JANUAR - 31. DESEMBER

TPK			Konsern	
2015	2016	(Tall i 1000 kroner)	2016	2015
KONTANTSTRØMMER FRA DRIFTEN				
467 199	387 750	Innbetalte premier	387 750	467 199
0	3 721	Overført fra/(til) andre pensjonsinnretninger	3 721	0
-214 762	-231 284	Betalte pensjoner	-231 284	-214 762
-25 363	-20 193	Utbetaling av administrasjonsutgifter	-20 193	-25 363
-5 069	-2 666	Utbetaling av finansutgifter	-2 666	-5 069
21 718	-3 703	Innbetaling av finansinntekter	-3 703	21 718
228 554	245 097	Innbetaling av renter mv.	245 097	228 554
109 435	139 345	Innbetaling av aksjeutbytte	139 345	109 435
-790	-531	Utbetaling av skatter	-531	-790
580 920	517 536	Netto kontantstrøm fra driften	517 536	580 920
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER				
183 918	266 952	Innbetalinger/utbetalinger salg av aksjer	266 952	183 918
125	-337 657	Netto endring aksjer	-337 657	125
21 711	-18 711	Innbetalinger/utbetalinger ved salg av obligasjoner/ sertifikater	-18 711	21 711
-715 866	-633 882	Netto endring obligasjoner/sertifikater	-633 882	-715 866
58 668	64 056	Innbetalinger / Utbetalinger fra virksomhet i eiendomsselskapene	57 782	66 240
-451 444	-659 242	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-665 516	-443 872
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER				
0	0	Innbetalt egenkapital	0	0
0	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	0	0
129 476	-141 706	Netto kontantstrøm for perioden	-147 980	137 048
95 595	225 072	Beholdning av kontanter 01.01	235 704	98 656
225 072	83 366	Beholdning av kontanter 31.12	87 724	235 704
129 476	-141 706	NETTO ENDRING LIKVIDBEHOLDNING	-147 980	137 048

Telenor Pensjonskasse

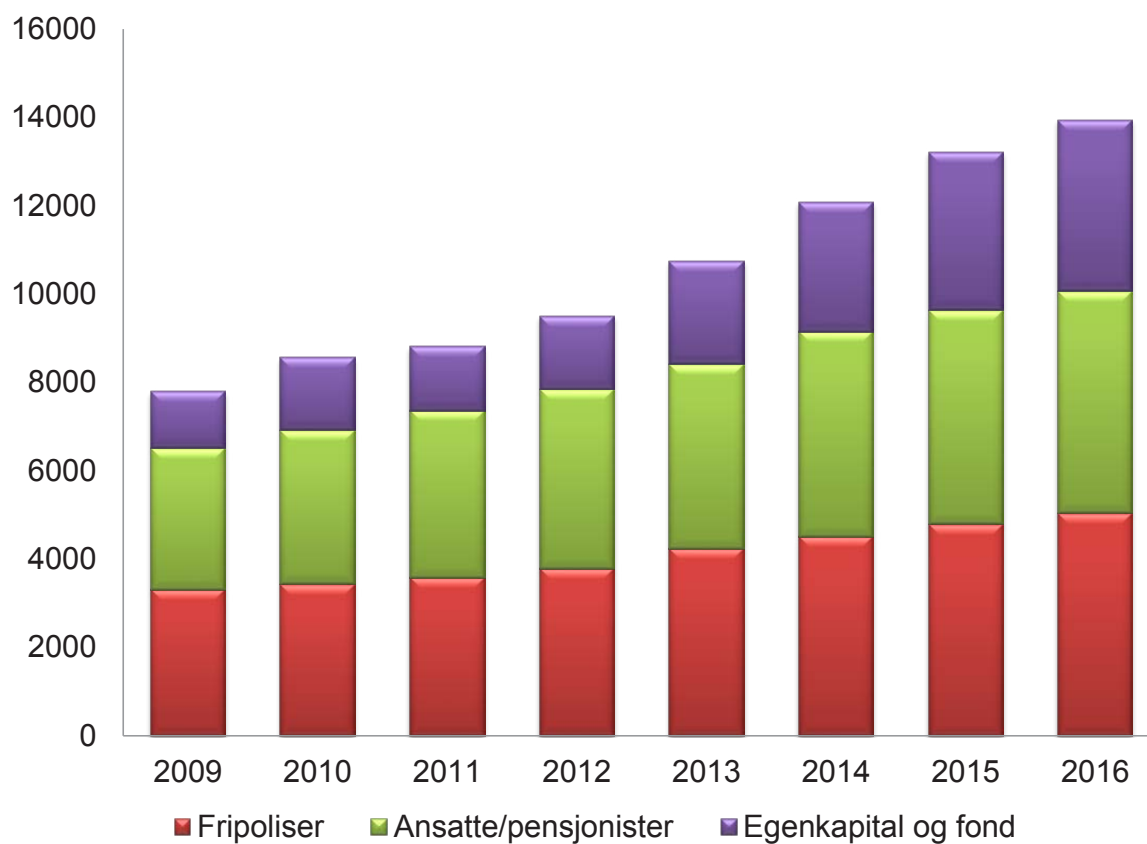
Oppstilling over endring i egenkapitalen

(Beløp i 1000 kr)

	Innskutt egenkapital	Risiko- utjevnings- Fond	Annen opptjent egenkapital	Sum egenkapital	Sum egenkapital konsern
Egenkapital 31.12.14	302 500	0	567 524	870 024	870 024
Overført fra RUF		4 202	-4 202	0	0
Resultat før andre resultatkomponenter			114 572	114 572	114 572
Estimatavvik pensjoner			1 869	1 869	1 869
Egenkapital 31.12.15	302 500	4 202	679 763	986 465	986 465
Overført til RUF		2 950	-2 950	0	0
Resultat før andre resultatkomponenter			96 483	96 483	96 483
Estimatavvik pensjoner			-875	-875	-875
Egenkapital 31.12.16	302 500	7 152	772 421	1 082 073	1 082 073

Forvaltningskapital

Millioner kroner

TELENOR PENSJONSKASSE
NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2016

NOTE 1, PENSJONER

Beløp i tusen kroner

	2016	2015
Alderspensjon	175 023	153 585
Uførepensjon*	57 744	58 400
Ektefellepensjon	12 847	11 669
Barnpensjon	3 096	2 846
Øvrig	32	0
Sum pensjonsutbetalinger	248 741	226 499

*Inkluderer premiefritak

NOTE 2, PREMIEFOND OG FOND FOR REGULERING AV PENSJONER

Beløp i tusen kroner

Premiefondet kan benyttes til å dekke fremtidige premier.

Fondet tilføres en årlig rente på 3 %. Beløpet utgjør kr 98 pr 31.12.16.

Fond for regulering av pensjoner representerer andel premiefond reservert for pensjonsreguleringer.

Premiefondet utgjør kr 59 525 pr. 31.12.2016.

Endringer i premiefond fremkommer som følger:	2016	2015	2014
Inngående balanse premiefond	4 880	6 450	8 432
Frigjort til premiefond	13 979	15 016	18 480
Uttak fra premiefond	-17 241	-19 267	-20 682
Avsatt til rentegaranti	98	186	220
Overført fra årets resultat	33 416	2 495	-
Avsatt til pensjonsregulering	24 394	-	-
Utgående balanse premiefond	59 525	4 880	6 450
Premiefondet utgjør i % av årets premie	15 %	1 %	2 %

NOTE 3. Endring i forsikringsforpliktelser

Beløp i tusen kroner

2016	Premiereserve	Tilleggsavsetn.	Kursregulerings-fond	Premiefond inkludert Fond for regulering av pensjoner	Erstatnings- avsetninger	Totalt
1. Inngående balanse TPK1	9 631 690	829 350	1 610 166	4 880	55 634	12 131 720
2. Resultatførte endringer i forpliktelser						
2.1 Netto resultatførte avsetninger	709 991	-15 045	-49 724	98		645 320
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	2 790			56 263		59 053
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				1 547		1 547
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	712 781	-15 045	-49 724	57 908	0	705 920
3. Ikke resultatførte endringer i forpliktelser						
3.1 Overføringer mellom fond	56 334	-700			-55 634	0
3.2 Overføringer til/fra selskapet				-3 263		-3 263
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	56 334	-700	0	-3 263	-55 634	-3 263
Utgående balanse	10 400 805	813 605	1 560 442	59 525	0	12 834 377
Herav Fripoliser	5 205 991	505 684	771 268			6 482 942

Note 3 forts.

Forsikringsteknisk beregningsgrunnlag

Pensjonskassens premietariff har i 2016 vært K2013 dødelighetstariff og Telenors egen uføretariff ("K2013 Mercer FT (Telenor)"). Forsikringsforpliktelsene består av kollektiv ytelsesbasert pensjonsforsikring og fripoliser uten investeringsvalg. Pensjonskassen har ved disponering av resultatet for 2016 lagt til grunn en senking av grunnlagsrenten ved anvendelse av renteresultat og risikoresultat på til sammen 274, 7 mill hvorav 112,7 mill gjlder kollektivkontraktene og 162.0 gjlder fripolisene.

NOTE 4, ADMINISTRASJONS- OG KONTORUTGIFTER

Beløp i tusen kroner

	2016	2015
Forvaltningskostnad kollektivporteføljen	8 665	8 932
Forvaltningskostnad selskapsporteføljen	788	779
Aktuærtjenester	2 563	2 062
Husleie	911	470
Andre driftskostnader	11 225	11 338
Sum	24 152	23 581

Telenor Pensjonskasse har inngått avtale om leie av lokaler med Telenor ASA.

Beløpet er fastsatt og beregnes på grunnlag av leiepris pr. m2.

Betalt revisjonshonorarer i 2016 utgjør kr 521 inkl. mva.

Kostnadsført beregnet godtgjørelse til styrerepresentanter utgjør kr 50.

Styrebonoraret utgjør kr 2,5 pr møte for ansattrepresentanter og et årlig beløp på kr 50 for eksternt medlem.

Fordelingen av styrebonorarer er som følger:

	2016
Øystein Solberg: (Ekstern)	50
Harald Stavn	0
Jone Martin Eileraas	0
Roger Rønning	0
Sum	50

Ansattrepresentanter får forskuttet styrebonorarer fra Telenor ASA. Utlagte honorarer for 2016 var ikke fakturert Telenor Pensjonskasse pr. 31.12.

NOTE 5, PENSJONSKOSTNADER, PENSJONSFORPLIKTELSE OG -MIDLER

Selskapets ansatte er tilknyttet ytelsesordningen i Telenor Pensjonskasse.

Ordningen omfatter pr. 31.12.2016 4 ansatte og 2 pensjonist.

4 ansatte og 1 pensjonist er tilknyttet innskuddsordningen i Nordea.

Beløp i tusen kroner

	2016	2015
Endring pensjonsforpliktelser		
Brutto pensjonsforpliktelser 01.01	11 408	12 222
Nåverdi av årets opptjening	547	598
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	306	277
Forskjell mellom estimert og faktisk forpliktelse	786	-1 404
Betalt arbeidsgiveravgift	-103	-107
Utbetaling av pensjoner/fripoliser	-182	-178
Brutto pensjonsforpliktelser 31.12	12 762	11 408

Endring i pensjonsmidler

Virkelig verdi pensjonsmidler 01.01	9 180	7 948
Faktisk avkastning på pensjonsmidlene	256	190
Aktuarmessig gevinst/tap på pensjonsmidlene	-89	465
Arbeidsgivers bidrag	802	838
Utbetaling av pensjoner	-158	-154
Betalt arbeidsgiveravgift	-103	-107
Virkelig verdi pensjonsmidler 31.12	9 888	9 180

Netto pensjonsforpliktelse 31.12

2 874	2 228
--------------	--------------

Forutsetninger pr 31.12

Diskonteringsrente i %	2,60	2,30
Avkastning på pensjonsmidler i %	2,70	2,30
Årlig lønnsvekst i %	2,25	2,50
G-regulering i %	2,25	2,50
Årlig regulering av pensjoner i %	1,75	2,00

Pensjonskostnad:

Nåverdien av årets opptjening	547	598
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	306	277
Estimert avkastning på pensjonsmidlene	-256	-190
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	597	685

I tillegg er det betalt kr 109,- inkl. arbeidsgiveravgift til innskuddsordningen i Nordea

NOTE 6, KURSREGULERINGSFONDET**Beløp i tusen kroner**

	2016	2015
Urealisert gevinst/tap aksjer	1 463 183	1 626 450
Urealisert gevinst/tap obligasjoner/ sertifikater	102 221	60 286
Urealisert gevinst/tap valutaderivat	-4 962	-76 570
Sum	1 560 442	1 610 166

NOTE 7, SKATTER**Beløp i tusen kroner****Årets skattekostnad framkommer slik:**

	TPK 2016	Konsern 2016	TPK 2015	Konsern 2015
Betalbar inntektsskatt	0	0	0	0
Betalbar formuesskatt	0	0	0	0
Avsatt for mye/for lite betalbar skatt tidligere år	0	0	0	0
Endring i utsatt skatt	0	0	0	0
Årets skattekostnad	0	0	0	0

Grunnlag for betalbar inntektsskatt:

Resultat før skattekostnad	96 483		114 572	
Andre resultatkomponenter	-875		1 869	
Mottatt konsernbidrag, skattepliktig	36 796		35 556	
Øvrige permanente forskjeller	-29 433		-48 086	
Endring midlertidige forskjeller	-54 597		-335 231	
Endring fremførbart underskudd	-48 374		231 320	
Årets skattegrunnlag inntektsskatt	0		0	

Grunnlag for utsatt skatt:

Varige driftsmidler	0	434 789	0	377 397
Aksjer i datterselskaper	434 789	0	377 397	0
Pensjonsforpliktelser	-2 874	-2 874	-2 228	-2 228
Andre urealiserte gevinster investeringer	1 743 680	1 743 680	1 747 142	1 747 142
Omregnet ubenyttet godtgjørelse til fremføring	0	0	0	0
Underskudd til fremføring	-2 358 319	-2 358 319	-2 400 448	-2 400 448
Sum positive/negative forskjeller	-182 724	-182 724	-278 137	-278 137
Sum utsatt skatt/(skattefordel)	-45 681	-45 681	-69 534	-69 534

NOTE 8, SPESIFIKASJON AV AKSJER OG ANDELER PR. 31.12.2016**Beløp i tusen kroner**

	Antall	Kostpris	Markedsverdi
Norske Aksjer			
Aker ASA	54 573	10 523	17 627
Aker Solutions ASA	150 000	6 772	6 206
AkerBP ASA	128 118	8 228	19 794
Bakkafrost A/S	35 532	2 503	12 180
Borregaard ASA	60 000	1 593	5 070
Bouvet ASA	186 800	7 502	24 658
DNB ASA	1 332 421	98 308	171 083
DNO ASA	630 000	6 389	5 342
Ekornes ASA	113 950	12 021	12 136
Entra ASA	110 000	7 150	9 433
Europris ASA	285 000	12 825	10 517
Frontline Ltd.	100 000	8 222	6 200
Gjensidige Forsikring ASA	159 000	12 516	21 735
Høegh LNG Holdings Ltd	83 000	3 412	8 010
KLP AksjeNorge Indeks	32 992	61 373	69 740
Lerøy Seafood Group ASA	15 000	4 527	7 217
Marine Harvest ASA	570 000	40 330	88 749
Nordic Nanovector ASA	50 000	5 691	4 838
Nordic Semiconductor ASA	100 000	5 462	3 510
Norsk Hydro ASA	1 956 900	61 465	80 820
Norwegian Air Shuttle ASA	47 000	14 124	13 489
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	95 880	6 580	15 341
Opera Software ASA	141 416	10 604	5 275
Orkla ASA	1 033 050	57 042	80 785
Oslo Børs VPS Holding ASA	93 680	2 502	8 431
Petroleum Geo-Services ASA	285 000	20 830	8 322
Schibsted ASA a-aksje	102 000	13 724	20 206
Schibsted ASA B-aksje	112 000	16 243	20 440
SeaDrill Limited	142 500	23 026	4 249
Statoil ASA	946 951	129 756	149 997
Storebrand ASA	585 000	14 268	26 863
Subsea 7 S.A.	299 802	32 937	32 768
TGS Nopec Geophysical Company ASA	175 000	24 704	33 548
Tomra Systems ASA	125 412	6 364	11 224
Treasure ASA	200 000	3 660	3 340
Veidekke ASA	222 852	19 712	27 522
Wilh Wilhelmsen ASA	200 000	3 965	6 760
XXL ASA	172 228	13 617	16 878
Yara International ASA	204 400	50 133	69 496
Sum		840 606	1 139 797

Note 8 forts.

Verdipapirfond internasjonale selskaper

Carnegie Worldwide II	17 797	58 167	137 975
KLP Aksje Fremvoksende Markeder Indeks 1	135 154	155 000	208 288
KLP Aksje Global Indeks 1	88 195	180 361	235 041
KLP AksjeGlobal LavBeta 1	245 424	291 000	405 403
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	134 921	254 725	377 739
Sum		939 253	1 364 446

Totalt beløp norske aksjer

1 779 859 2 504 244

Utenlandske aksjer

Carlsberg A/S B	30 000	20 183	22 348
Coloplast A/S	25 000	16 161	14 553
Danske Bank A/S	210 000	27 475	54 977
Genmab A/S	12 700	19 117	18 207
Novo-Nordisk B A/S	350 000	63 269	108 953
Pandora A/S	24 905	16 261	28 126
Vestas Wind Systems A/S	51 500	18 990	28 891
Sum danske aksjer		181 456	276 055

Kone Corporation	101 000	20 434	39 067
Nokia Corporation	1 430 000	58 898	59 640
Sampo Plc	111 000	18 697	42 955
UPM-Kymmene Corporation	125 000	20 003	26 509
Sum finske aksjer		118 032	168 172

ABB Ltd	120 000	20 819	21 893
Assa Abloy B AB	260 000	23 991	41 820
AstraZeneca PLC	30 000	14 862	14 185
Atlas Copco AB ser A	172 000	19 443	45 401
Autoliv Inc.	8 000	7 695	7 823
Ericsson AB B	710 000	47 961	36 131
Hennes & Mauritz B AB	276 000	58 456	66 525
Investor B AB	100 000	11 318	32 388
Nordea Bank AB	775 000	50 811	74 676
Sandvik AB	237 000	19 283	25 406
Skandinaviska Enskilda Banken A AB	372 000	17 320	33 810
Svencka Cellulosa AB ser B	151 000	22 207	36 956
Svenska Handelsbanken A AB	350 000	21 170	42 148
Swedbank A AB	230 000	25 300	48 196
Trelleborg AB ser. B	40 000	5 159	6 822
Volvo B AB	340 000	27 287	34 411
Sum svenske aksjer		393 086	568 593

Andeler i utenlandske aksjefond

AKO Global UCITS Fund ICAV CLASS AF USD	100 000	86 835	91 053
Morgan Stanley Global Brands	458 747	127 556	454 123
Morgan Stanley Global Opportunity Fund Z	432 933	167 552	183 310
Totalt		381 942	728 486

Totalt beløp utenlandske aksjer

1 074 516 1 741 306

Hedgefond

AKO Fund Limited - NOK Class 3	33 451	45 189	96 611
Carnegie World Wide Long/Short Fund	40 918	49 843	108 210
Sum Hedgefond		95 032	204 822

Private equity

FSN Capital Limited Partnership II	2 352	2 226	2 125
North Haven Infrastructure Partners A LP	25 153	14 602	38 000
Norvestor IV LP	7 668	10 583	9 137
Norvestor V LP	12 882	13 862	24 635
Norvestor VI LP	502 918	55 290	61 381
Norvestor VII LP	138 540	12 314	11 615
Partners Group Direct Equity 2016 S.C.A. SICAV-SIF	1 841	17 188	16 265
Partners Group Direct Investment 2009	7 327	58 853	55 989
Partners Group Direct Investment 2012 S.C.A. SICAR	9 652	84 024	107 350
Partners Group Direct Real Estate 2011	7 798	45 977	67 896
Partners Group Direct Real Estate 2014 LP	5 156	36 757	42 359
Storebrand International Private Equity VI B-2	8 784 552	7 310	15 499
Sum Private equity		358 987	452 251

Totalt

3 308 393 4 902 622

Herav selskapsporteføljen	402 996
Herav kollektivporteføljen	4 499 627

Andel børsnotert % **87 %**

I aksjeporteføljen var det pr 31.12.2016 en urealisert gevinst på kr 1 594 222
(Dette inkluderer urealisert gevinst i selskapsporteføljen, som ikke inngår i kursreguleringsfondet.)

Note 8 forts.

Risikoprofil

Aksjepllasseringene er spredt på norske og utenlandske aksjer, samt aksjefond.
Valutarisiko knyttet til utenlandske aksjer er delvis sikret gjennom valutaterminkontrakter.
Valutasikringen har ligget mellom 35 og 50 % i 2016, og lå ved utgangen av 2016 på ca. 50 %.

NOTE 9, SPESIFIKASJON AV OBLIGASJONER OG SERTIFIKATER PR. 31.12.2016

Beløp i tusen kroner	2016	2016	2015	2015
	Kostpris	Markedsverdi	Kostpris	Markedsverdi
Statsobligasjoner	306 612	323 270	406 341	422 226
Fylkes- og Kommuneobligasjoner	994 895	996 320	676 342	670 419
Finansobligasjoner	2 111 858	2 136 276	1 972 524	2 007 124
Industriobligasjoner	1 244 490	1 224 263	1 005 803	968 775
Rentebærende investeringer i fond	1 040 508	1 129 672	829 352	887 231
Sum obligasjoner/ sertifikater	5 698 364	5 809 801	4 890 361	4 955 776
Opptjente ikke mottatte obligasjonsrenter		69 892		78 887
Balanseført verdi av børsnoterte obligasjoner/ sertifikater		5 879 693		5 034 663
Herav selskapsporteføljen		483 311		394 718
Herav kollektivporteføljen		5 396 382		4 639 945

I obligasjons-/sertifikatporteføljen var det pr. 31.12.2016 en urealisert netto gevinst på kr 111 724.
Gjennomsnittlig effektiv rente er 2,18 % ved utgangen av 2016.

NOTE 10, OBLIGASJONER SOM HOLDES TIL FORFALL

Beløp i tusen kroner	2016	2015
Bokført verdi 1.1.	2 272 353	2 230 602
Tilgang/avgang	-174 294	42 847
Årets periodiserte over-/underkurs	-541	-1 096
Bokført verdi pr 31.12.	2 097 518	2 272 353
Herav selskapsporteføljen	172 416	178 152
Herav kollektivporteføljen	1 925 102	2 094 201
 Virkelig verdi (markedsverdi)	 2 245 521	 2 451 351
 Pålydende verdi	 2 090 663	 2 264 845

Av obligasjoner som holdes til forfall er 100% børsnoterte.
Gjennomsnittlig effektiv rente er 2,36 % ved utgangen av 2016.

NOTE 11, PLASSERING HOS KREDITTINSTITUSJON

Beløp i tusen kroner

Det er ikke foretatt plasseringer i kredittinstitusjoner i 2016.

NOTE 12, FINANSIELLE DERIVATER

Beløp i tusen kroner

I 2016 gav valutasikring av plasseringer i utenlandsk valuta et netto resultat på kr 158 276.
Pr 31.12.2016 var det et urealisert tap på løpende valutaterminkontrakter på kr -5 406.

I 2015 gav valutasikring av plasseringer i utenlandsk valuta et netto resultat på kr -73 510.
Pr 31.12.2015 var det et urealisert tap på løpende valutaterminkontrakter på kr -83 084.

Valuta	2016		2015	
	Valutabeløp	Antatt markedspris	Valutabeløp	Antatt markedspris
SEK	30 000	861	500 000	-20 201
GBP	5 400	10 204	5 400	-5 010
EUR	64 384	-15 130	95 116	-35 509
USD	81 700	-3 674	68 140	-22 364
JPY	1 000 000	2 333	-	0
SUM		-5 406		-83 084

NOTE 13, SKATTETREKK

Beløp i tusen kroner

Bankinnskudd pr. 31.12.2016 inkluderer kr 8 010 i bundne skattetrekksmidler.
Totalt skyldig skattetrekk pr. 31.12.2016 er kr 8 010.

NOTE 14, KAPITALAVKASTNING

	2016	2015	2014	2013	2012	Snitt
Verdijustert avkastning	4,6 %	6,1 %	11,1 %	11,2 %	7,6 %	8,1 %
Bokført avkastning	5,8 %	4,7 %	9,2 %	5,1 %	5,5 %	6,1 %

Avkastningen er fra og med 2010 beregnet etter modifisert Dietz. Dette iht. pålegg fra Finanstilsynet.
Pensjonskassen praktiserer fellesforvaltning av porteføljene. Kollektiv- og selskapsporteføljen vil derfor ha lik prosentuell avkastning.

NOTE 15, RESULTATANALYSE**Beløp i tusen kroner**

Risikoresultat*

Frigjorte reserver - bestandsendringer

Oppreservering i hht. K2013

Renteresultat kollektivporteføljen

Renteresultat selskapsporteføljen

Administrasjonsresultat

Sum

Til/fra tilleggsavsetninger

Til forsikringskontrakter

Sum resultat før skatt (til EK)

*Risikoresultat fordelt på risikoelementer

- Dødsrisiko

- Uførisiko

- Levealderrisiko

Sum til fordeling

herav til Risikoutjevningsfond

	2016		2015	
	herav foretakspensjonsordningene		herav fripoliser	
Risikoresultat*	5 376		8 403	
Frigjorte reserver - bestandsendringer	-		-	
Oppreservering i hht. K2013	-		-	
Renteresultat kollektivporteføljen	333 530	169 073	164 457	312 938
Renteresultat selskapsporteføljen	55 122			72 762
Administrasjonsresultat	37 713	36 292	1 421	37 609
Sum	431 741			431 712
Til/fra tilleggsavsetninger	-			-312 938
Til forsikringskontrakter	-335 259			-4 202
Sum resultat før skatt (til EK)	96 483			114 572
*Risikoresultat fordelt på risikoelementer				
- Dødsrisiko	-3 605			-2 164
- Uførisiko	10 729			12 861
- Levealderrisiko	-1 749			-2 293
Sum til fordeling	5 376	1 547	1 141	8 403
herav til Risikoutjevningsfond	2 688			

NOTE 16, ANNEN KORTSIKTIG GJELD**Beløp i tusen kroner**

Leverandørgjeld

Periodiserte driftskostnader

Sum

	2016	2015
Leverandørgjeld	1 321	292
Periodiserte driftskostnader	3 309	0
Sum	4 630	292

NOTE 17, FLYTTING AV SELSKAPER**Beløp i tusen kroner**

Premiereserve

Tilleggsavsetninger

Kursreserve

Premiereserve

Tilleggsavsetninger

Kursreserve

	2016		2015	
	Antall medlemmer		Antall medlemmer	
Mottatt	3 592	10	Mottatt	0
Tilleggsavsetninger	130	10	0	0
Kursreserve	0	0	0	0
Avgitt			Avgitt	
Premiereserve	0	0	0	0
Tilleggsavsetninger	0	0	0	0
Kursreserve	0	0	0	0

NOTE 18, OVERSKUDDSDDELING**Beløp i tusen kroner****Resultat før disponeringer**

Tilleggsavsetninger

Premiefond

Pensjonsregulering

Til fripoliser (reduksjon av grunnlagsrente)

Til kollektivkontrakter (reduksjon av grunnlagsrente)

Sum disponert til forsikringskontrakter

Adm. resultat

Renteresultat selskapsporteføljen

Andel risikoresultat tilført risikoutjevningsfond (EK)

Andel avkastning fripoliser overført EK

Sum disponert til egenkapital

	2016	Beregnet i %	Disponert
Resultat før disponeringer	431 741	100,0 %	
Tilleggsavsetninger	0	0,0 %	Til tilleggsavsetninger
Premiefond	33 416	7,7 %	Til premiefond aktive
Pensjonsregulering	24 394	5,7 %	Til fond for regulering
Til fripoliser (reduksjon av grunnlagsrente)	164 771	38,2 %	Til premiereserve
Til kollektivkontrakter (reduksjon av grunnlagsrente)	112 677	26,1 %	Til premiereserve
Sum disponert til forsikringskontrakter	335 259	77,7 %	
Adm. resultat	37 713	8,7 %	Til egenkapital
Renteresultat selskapsporteføljen	55 122	12,8 %	Til egenkapital
Andel risikoresultat tilført risikoutjevningsfond (EK)	2 950	0,7 %	Til egenkapital (RUF)
Andel avkastning fripoliser overført EK	697	0,2 %	Til egenkapital
Sum disponert til egenkapital	96 483	22,3 %	

Resultat før disponeringer

Tilleggsavsetninger

Premiefond

Oppskrivning av fripoliser

Sum disponert til forsikringskontrakter

Adm. resultat

Renteresultat selskapsporteføljen

Andel risikoresultat tilført risikoutjevningsfond (EK)

Skattekostnad

Sum disponert til egenkapital

	2015	Beregnet i %	Disponert
Resultat før disponeringer	431 712	100,0 %	
Tilleggsavsetninger	312 938	72,5 %	Til tilleggsavsetninger
Premiefond	1 368	0,3 %	Til premiefond
Oppskrivning av fripoliser	1 706	0,4 %	Til premiereserve
Sum disponert til forsikringskontrakter	317 140	73,5 %	
Adm. resultat	37 609	8,7 %	Til egenkapital
Renteresultat selskapsporteføljen	72 762	16,9 %	Til egenkapital
Andel risikoresultat tilført risikoutjevningsfond (EK)	4 202	1,0 %	Til egenkapital (RUF)
Skattekostnad	0	0,0 %	Fra egenkapital
Sum disponert til egenkapital	114 572	26,5 %	

NOTE 19, AVGITTE GJENFORSIKRINGSPREMIER

For å sikre pensjonskassen mot store utbetalinger i forbindelse med uventede katastrofehendelser som medfører at flere medlemmer omkommer eller blir ufør som følge av hendelsen, har Telenor Pensjonskasse inngått en gjenforsikringsavtale med et større internasjonalt reassuranseselskap.

NOTE 20, FAST EIENDOM

Bygninger er vurdert til virkelig verdi på grunnlag av driftsavkastningen i henhold til Finanstilsynets forskrift. Bygningene er organisert som datterselskaper og er innarbeidet i regnskapet etter egenkapitalmetoden.

	2016	2015
<i>Beløp i tusen kroner</i>	Eiendom	Eiendom
Kostpris	761 765	761 765
Akkumulerte verdireguleringer pr. 31.12	190 535	144 635
Bokført bygningsverdi pr. 31.12	952 300	906 400
Årets verdiregulering	45 900	48 640

Investering i eiendom består av til sammen 9 bygg fordelt på tre selskaper, Telenor Pensjonskasse Eiendom Vest AS, Telenor Pensjonskasse Eiendom Sør AS og Telenor Pensjonskasse Eiendom Oslo AS. Eiendommene er eid 100% av Telenor Pensjonskasse. Byggene består av forretnings- og næringseiendommer som er 100% utleid. Verdiregulering er foretatt pr. 31.12.16 basert på Finanstilsynets forskrift om beregning av virkelig verdi. Verdivurderingen er foretatt av DTZ. Anvendt avkastningsprosent er 5 % til 7 %, avhengig av byggenes beliggenhet. Bygningen er utleid til Telenor Eiendom Holding AS. Leiekontrakten løper til 01.07.2019 for TPK Eiendom Sør og Oslo. For TPK Eiendom Vest løper kontrakten til 2017. Husleien utgjorde kr 59 381 i 2016 som er utløst som utbytte eller konsernbidrag og resten tillagt balanseverdien. Alle leiekontraktene reguleres årlig med basis i utviklingen av konsumprisindeksen. Eiendommene er beliggende i Oslo, Trondheim, Bergen og Kristiansand. Verdien i denne noten omfatter bygningsverdier, slik det er ført i konsernbalansen post 2.1.1. For verdier på aksjene i datterselskapene, dvs. post 2.2.1 i selskapsbalansen, henvises til note 23.

NOTE 21, PREMIER

	2016	2015
Innbetalt og/eller fordringsført premie	367 690	436 699
Premiefritak	15 998	17 614
Premie godskrevet (-)/ belastet (+) premiefondet	16 674	19 267
Premie belastet pensjonistenes overskuddsfond	1 128	0
Sum bruttopremie	401 490	473 580

NOTE 22, LØNN OG PERSONALKOSTNADER

Beløp i tusen kroner

Telenor Pensjonskasse har hatt 8 ansatte i 2016

	2016	2015
Lønnskostnader	5 621	5 058
Påløpne feriepenger	659	592
Påløpt arbeidsgiveravgift	1 020	926
Pensjonskostnad inkl. arb.avg.	597	685
Andre personalkostnader	65	277
Reiser	11	25
Sum	7 973	7 563

Ytelse til daglig leder:

	F.o.m. mai 2016	T.o.m. april 2016
Lønn, inkludert eventuelle møtehonorar	912	347
Annen godtgjørelse fra foretak i samme konsern	-	-
Godtgjørelse i form av overskuddsdeling og bonus	-	-
Annen tilleggsgodtgjørelse utover daglig leders funksjoner	91	44
Pensjonskostnad	41	98
Andre ytelser	8	-

NOTE 23 - Aksjer i andre selskap

2016

Beløp i tusen kroner

	TPK Eiendom Oslo	TPK Eiendom Sør	TPK Eiendom Vest	Totalt
IB 01.01.16	370 056	140 992	405 773	916 821
Verdijustering bygninger	55 100	300	-9 500	45 900
Leieinntekter tillagt balanseverdien	18 913	9 735	30 733	59 381
Driftskostnader (-inntekter) m.m. eiendomsselskaper	-817	-409	-1 328	-2 554
Overført utbytte og konsernbidrag til TPK	-16 901	-9 271	-37 884	-64 056
Bokført verdi pr. 31.12.16	426 351	141 347	387 794	955 492

Beløp i tusen kroner

	TPK Eiendom Oslo	TPK Eiendom Sør	TPK Eiendom Vest
	2016	2016	2016
Omsetning	18 913	9 735	30 733
Resultat etter skatt	11 327	5 546	16 402

Note 23 forts.

2015

Beløp i tusen kroner

IB 01.01.15
Verdijustering bygninger
Leieinntekter tillagt balanseverdien
Driftskostnader (-inntekter) m.m. eiendomsselskaper
Overført utbytte og konsernbidrag til TPK
Bokført verdi pr. 31.12.15

TPK Eiendom Oslo	TPK Eiendom Sør	TPK Eiendom Vest	Totalt
275 820	144 019	440 949	860 788
92 629	-4 269	-39 720	48 640
19 570	10 000	29 992	59 562
2 086	1 089	3 324	6 499
-20 049	-9 847	-28 772	-58 668
370 056	140 992	405 773	916 821

Beløp i tusen kroner

Omsetning
Resultat etter skatt

TPK Eiendom Oslo	TPK Eiendom Sør	TPK Eiendom Vest
2015	2015	2015
19 570	10 000	29 992
11 572	5 652	15 953

NOTE 24 - Solvensmargin

Beløp i tusen kroner

Solvensmarginkrav
Solvensmarginkapital
Solvensmargin

2016	2015
423 387	390 955
1 345 543	1 262 063
317,8 %	322,8 %

Spesifikasjon av solvenskapital

Netto ansvarlig kapital
50% av tilleggsavsetninger
50% av risikoutjevningsfond
Reduksjon i tilleggskapital som kan medtas i solvenskapitalen
Solvenskapital

2016	2015
935 165	845 287
406 802	414 675
3 576	2 101
-	-
1 345 543	1 262 063

Note 25 - Beskrivelse av pensjonsordningene

Telenor Pensjonskasse omfatter en ytelsesordning som for aktive medlemmer dekker alderspensjon fra 67 år, uførepensjon, barnepensjon (inntil fylte 21 år). Alderspensjonen tilsvarende 66% av lønn opp til 12G. Medlemmene betaler ikke egenandel. Pensjonskassen omfatter 36 foretak i Telenor-konsernet med tilknyttede selskaper.

Antall medlemmer i ordningen

Premiebetalende
Uførepensjonister*
Pensjonsmottakere (ekskl uførepensjonister)*
Fripolisetrakter

* Inkluderer ikke fripoliser

2016	2015
1 926	2 098
430	455
1 957	1 998
16 545	16 581

Note 26 - Transaksjoner med nærstående parter

Telenor Pensjonskasse er en stiftelse som eies av kassens medlemsselskaper, dvs. Telenor ASA med tilhørende datterselskaper som inngår i ordningen. Premie fra selskapene faktureres normalt tre ganger pr. år. Pensjonskassens eiendomsinvesteringer er organisert i tre datterselskaper.

Spesifikasjon av transaksjoner med nærstående parter i 2016:

Nærstående part	Tilknytning	Type transaksjon	Beløp
Telenor ASA (med datter-/tilknyttede selskaper i Norge)	Premiebetalende selskaper	Årets pensjonspremie	401 490
TPK Eiendom Sør	Datterselskap	Utbytte/konsernbidrag	9 271
TPK Eiendom Vest	Datterselskap	Utbytte/konsernbidrag	37 884
TPK Eiendom Oslo	Datterselskap	Utbytte/konsernbidrag	16 901

Note 27 - Ansvarlig lånekapital

Pensjonskassen har plassert kr. 491 328 som ansvarlig lån i andre selskaper pr. 31.12.16.
Pensjonskassen har plassert kr. 429 051 som ansvarlig lån i andre selskaper pr. 31.12.15.

Note 28 - Virkelig verdi hierarki

Pensjonskassen klassifiserer virkelig verdi målinger ved å bruke et virkelig verdi hierarki som reflekterer signifikansen av grunnlaget/kilder som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: grunnlag for virkelig verdi måling er noterte priser (ujusterte) i aktive/likvide markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: grunnlag for virkelig verdi måling er annet enn noterte priser inkludert i Nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliktelsen, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. utledet fra priser).

Nivå 3: grunnlag for virkelig verdi måling for eiendelen eller forpliktelsen som ikke er basert på observerbare markedsdata (ikke observerbar kilde).

Eiendeler innregnet til virkelig verdi	31.12.2016	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet				
Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	5 854 920	4 245 549	280 168	1 329 202
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5 809 801	4 769 233	1 040 568	-
Utlån og fordringer inkl. bankinnskudd				
Finansielle derivater	-	-	-	-
Sum	11 664 721	9 014 782	1 320 736	1 329 202
Forpliktelser innregnet til virkelig verdi				
Finansielle forpliktelser som måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet				
Finansielle derivater	0	0	5 406	0
Sum	0	0	5 406	0

I løpet av rapporteringsperioden, var det ingen endring i virkelig verdi måling som medførte overføringer mellom Nivå 1 og Nivå 2, og ingen overføringer inn og ut av nivå 3.

Note 29 - Finansiell risiko

Telenor Pensjonskasse skal forvalte medlemmenes midler og sørge for at kapitalen minimum forrentes tilsvarende garantert rente. Rentegarantien varierer mellom 4% og 2% avhengig av når midlene er opptjent.

Gjennomsnittlig rentegaranti for porteføljen utgjør ca. 3,15 % pr. 31.12.16.

Pensjonskassens finansielle risiko er knyttet til real- og renteinvesteringene. Risikoen styres primært gjennom oppfølging av den finansielle bufferkapitalen. Plasseringene skal søkes innrettet slik at man til enhver tid har en bufferkapital som tilfredstiller Finanstilsynets stresstest. Risikostyring og finansiell strategi er nedfelt i eget strategidokument vedtatt av pensjonskassens styre.

Det foretas løpende evaluering og justering av strategien mellom hvert styremøte.

Det har påløpt kostnader tilsvarende kr 9 453 knyttet til kapitalforvaltningen i 2016.

Markedsrisiko:

Telenor Pensjonskasse plasseringer vil være påvirket av endringer i de underliggende markedene som man har plassert i. Basert på de siste fem årene har Telenor Pensjonskasse oppnådd en årlig gjennomsnittlig verdijustert avkastning tilsvarende 8,1 %

Likviditetsrisiko:

Det var i 2016 en positiv kontantstrøm fra driften på 517,5 millioner kroner mot 580,9 millioner i 2015. Generelt er likviditeten i porteføljen meget god. Hvis vi definerer likviditetsrisiko som hvor lang tid det tar for å innløse de ulike plasseringer til kontanter uten å påvirke markedsprisen kan vi angi følgende:

Kontanter i løpet av 1 dag (0,6 % av porteføljen)
Omløpsobligasjoner og obligasjonsfond i løpet av 3 dager (41,5 % av porteføljen)
Anleggsobligasjoner i løpet av 3-5 dager (16,0 % av porteføljen)
Aksjer og aksjefond i løpet av 1-3 dager (30,3 % av porteføljen)

Hedgefond, Private Equity og Eiendom er mindre likvide og tar lengre tid å realisere. (Disse utgjør samlet 11,6 % av porteføljen)

Renterisiko:

Pensjonskassen hadde en samlet omløpsportefølje av sertifikater, obligasjoner, obligasjonsfond og ansvarlig lån på i alt 5 810 millioner kroner ved utgangen av 2016. Gjennomsnittlig effektiv rente i porteføljen var 2,18 %.

Modifisert durasjon gir en meget god indikasjon på verdiendringen på porteføljen av omløpsobligasjoner ved en renteendring. Porteføljens modifiserte durasjon var 1,55 pr. 31.12.16. Det betyr at en økning i renten på 1%-poeng vil gi et kurstap på porteføljen av omløpsobligasjoner på 1,55 %.

Note 29 forts.

For undergruppene av plasserte obligasjoner ved utgangen av året var den modifiserte durasjon på:

Energiforetak	4,0
Ansvarlig lån	0,4
Finansobligasjoner	0,5
Statsobligasjoner	1,1
Stat/statsgaranterte	0,2
Kommuner/fylker	0,6
Industriobligasjoner	0,5
Obligasjoner med fortrinnsrett	0,2
Obligasjonsfond	6,2

Valutarisiko:

Valutarisiko knyttet til utenlandske aksjer er delvis sikret gjennom valutaterminkontrakter.

Valutasikringen har ligget mellom 25 og 50 % i 2016, og lå ved utgangen av 2016 på ca. 30 %.

Kredittrisiko:

Pensjonskassen driver ikke utlånsvirksomhet og har dermed ingen kredittrisiko ut over det som ligger i obligasjonsporteføljen beskrevet under punktet om renterisiko.

Kastellet Sentral, eies av Telenor Pensjonskasse

Økern Sentral, eies av Telenor Pensjonskasse

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Telenor Pensjonskasse

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Telenor Pensjonskasse som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonskassens og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonskassen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i pensjonskassens årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og administrerende direktør (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den ellers viser seg å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til pensjonskassens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle pensjonskassen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonskassens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonskassens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonskassens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udeelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonskassens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 29. mars 2017
ERNST & YOUNG AS

Knut Aker
statsautorisert revisor

Telenor Pensjonskasse

Beretning fra aktuar 2016

Årets bruttopremie i hht §9-2 i lov om foretakspensjon utgjør MNOK 363. Premien er beregnet basert på 2% grunnlagsrente, dødlighetsgrunnlaget K2013 og pensjonskassens egen uføretariff.

Årets avkastnings - og risikoresultat for kollektivporteføljen utgjør MNOK 339, hvor avkastningsresultatet er MNOK 334 og forsikringsteknisk risikoresultat er MNOK 5. Risikoresultatet fordeler seg på MNOK -4 på dødelighetsrisiko, MNOK 11 på uførerisiko og MNOK -2 på opplevelsesrisiko (langt liv). I tillegg er det forfalt risikopremie på MNOK 0.7 for uførepensjon uten fripoliseopptjening og uten rett til overskuddsdeling. Det har blitt registrert uførehendelser for MNOK 0.1 tilknyttet denne uførepensjonen i 2016.

Gjennomsnittlig grunnlagsrente i premiereserven er 3.1% for kollektivkontraktene og 3.6% for fripolisene før årets årsoppgjørdisponering. All pensjonsopptjening frem til 01.01.2004 i pensjonskassen var basert på 4% grunnlagsrente, 3% for opptjening frem til 01.01.2012, 2.5% for opptjening frem til 01.01.2015 og 2% for opptjening etter 01.01.2015. Som følge av lave markedsrenter vil pensjonskassen søke Finanstilsynet om å styrke premiereserven slik at gjennomsnittlig grunnlagsrente reduseres. For kollektivkontraktene vil all opptjening på 4% grunnlagsrente styrkes til 3.4% grunnlagsrente. Engangspremien for dette er beregnet til å utgjøre om lag MNOK 113. Dette vil redusere gjennomsnittlig grunnlagsrente til 2.9% for kollektivkontraktene. Gjenstående resultat for kollektivkontraktene fordeles på MNOK 33 til premiefond og MNOK 24 til fond for regulering av pensjoner. For fripolisene vil premiereserven styrkes ved å redusere høyeste grunnlagsrente for hver enkelt fripolise så langt fripolisens resultat rekker helt frem til all opptjening eventuelt er på 2% grunnlagsrente. Dette vil redusere gjennomsnittlig grunnlagsrente for fripoliser til 3.4%. Engangspremien for dette er beregnet til omtrent MNOK 161. Gjenstående resultat til fripoliser fordeles på MNOK 3 til regulering av enkelte fripolisers ytelser og MNOK 1 til pensjonskassens egenkapital. Totalt reflekterer pensjonskassens regnskap følgende bruk av årets overskudd:

Avkastningsresultat	334	
Til risikoutjevnsfond	0,3	
	Fripoliser	Kollektivkontraktene
Til premiereservestyrking (reduksjon av grunnlagsrente)	161	113
Til egenkapital	1	
Til premiefond		33
Til fond for regulering av pensjoner		24
Til regulering av fripoliser	3	

Risikoresultat	5	
Til risikoutjevnsfond	3	
	Fripoliser	Kollektivkontraktene
Til premiereservestyrking (reduksjon av grunnlagsrente)	1,1	
Til premiefond		0,9
Til fond for regulering av pensjoner		0,7

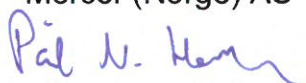
Premiereserven pr 31.12.2016 er MNOK 10 401 hvor det er benyttet samme beregningsgrunnlag som ved premieberegningen men med grunnlagsrente hensyntatt styrkingen av premiereserve fra årets resultat slik beskrevet over. Premiereserven inkluderer en administrasjonsreserve for dekning av fremtidige kostnader som i gjennomsnitt utgjør 3 % av netto premiereserve for kollektivkontraktene og 5.4% av netto premiereserve for fripolisene.

Bufferkapitalutnyttelsen ihht Stresstest I er bedret fra 199% pr 31.12.2015 til 160% pr 31.12.2016. Gjennomsnittlig grunnlagsrente både for kollektivkontraktene og fripolisene er fremdeles høyere enn markedsrenten. Dette gjør bufferkapitalutnyttelsen sårbar for svingninger i markedsrenten. Pensjonskassen har gjennomført flere analyser i 2016 for å studere og forstå Stresstest I og hvordan prinsippene herfra kan brukes til risikostyring. Rentegarantipremien er besluttet økt fra 0.2% av beregningsgrunnlaget til 0.8% av beregningsgrunnlaget og pensjonskassen har innført fortjenesteelement som del av premien. Både endring i rentegarantipremie og fortjenesteelement har virkning fra 01.01.2017.

Vi bekrefter at pensjoner og eventuelle tillegg fra premiefond og fond for regulering av pensjoner er fastsatt i samsvar med bestemmelser i lov om foretakspensjon. Vi bekrefter videre at det forsikringstekniske oppgjør og fordeling av pensjonskassens overskudd slik det fremgår av tabellen over, er fastsatt i samsvar med bestemmelsene i lov om forsikringsvirksomhet og lov om foretakspensjon. Vi finner at pensjonskassens virksomhet er drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte.

Oslo den 28. mars 2016

Mercer (Norge) AS

Pål N. Henriksen
Aktuar

Telenor Pension Fund

Besøksadresse: Snarøyveien 30, 1360 Fornebu
(Sone M1a)

Postadresse:
Telefon:
E-post:
Webseite:

Postboks 800, 1331, Fornebu
810 77 000
pensjonskasse@telenor.com
www.telenorpensjon.com